

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

איילון חברה לביטוח בע"מ

ליום 31 בדצמבר 2020

תוכן ענייניםדוח יחס כושר פירעון כלכלי שלאיילון חברה לביטוח בע"מליום 31 בדצמבר 2020

<u>עמוד</u>	
2	דוח מיוחד של רואה החשבון
3	סעיף 1 - רקע ודרישות גילוי, הגדרות, הערות והבהרות
7	סעיף 2 - יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון
8	סעיף 3 - מאזן כלכלי
10	סעיף 3א - מידע אודות מאזן כלכלי
13	סעיף 3ב - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
14	סעיף 4 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
16	סעיף 5 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
17	סעיף 6 - סף הון (MCR)
18	סעיף 7 - השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה
19	סעיף 8 - ניתוח רגישות לשינויים בריבית
20	סעיף 9 - מגבלות על חלוקת דיבידנד

לכבוד:

הדירקטוריון של
איילון חברה לביטוח בע"מ

הנדון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של איילון חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2020

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - SCR) ואת ההון הכלכלי של החברה ליום 31 בדצמבר, 2020 (להלן - המידע) הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה (להלן "הדו"ח").
הדירקטוריון והנהלה של החברה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - הממונה) בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - ההוראות) כפי שנכללו בחוזר הממונה-2020 1-15 מיום 14 באוקטובר, 2020.

החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE-3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי ובהתאם להנחיות הממונה כפי שנכללו בנספח ב' לחוזר הממונה 2017-1-20 מיום 3 בדצמבר, 2017 המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי.

בהתבסס על בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון והנהלה של החברה בהכנת המידע, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות, הוכן והוצג מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן, על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות הנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף 1 (ד) (2) - הערות והבהרות בדוח יחס כושר פירעון כלכלי, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטורים וחישיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

סעיף 1 – רקע ודרישות גילוי, הגדרות, הערות והבהרותא. רקע ודרישות גילוי

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן – "הממונה") 2020-1-15 - "תיקון החוזר המאוחד לענין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן – "חוזר סולבנסי"), נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1, חלק 4 שער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכנו לאחרונה בחוזר 2020-1-17. להלן "הוראות הגילוי".

חוזר סולבנסי קובע מודל סטנדרטי לחישוב ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים שלהם היא חשופה. **יחס כושר הפירעון הינו היחס בין ההון העצמי הקיים וההון הנדרש.**

ההון העצמי הקיים, לצורך הסולבנסי, מורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל הון עצמי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות החוזר, והון רובד 1 נוסף. הון רובד 1 נוסף והון רובד 2 כוללים מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים לרבות מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה. החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לענין SCR (ראה להלן), כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR (בתקופת הפריסה, המפורטת להלן - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה).

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשותם תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחות בחוזר סולבנסי.

- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון"). בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי "דרישות הון משטר קודם" לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

ההון הקיים מחושב באמצעות נתונים ומודלים לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר. החישובים המבוצעים במסגרת חישוב ההון הכלכלי ודרישת ההון הכלכלית הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

חוזר סולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר בקשר לעמידה בדרישות ההון כדלהלן:

א) בחירה באחת מהחלופות הבאות:

(1) פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 (להלן – "תקופת הפריסה"), כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש ליום 31 בדצמבר 2020 - 80% מה-SCR (ליום 31 בדצמבר 2019 - 75%).

(2) הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט להלן. הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 (להלן – "ניכוי בתקופת הפריסה"). חלופה זו אפשרית רק החל מהדיווח ליום 31 בדצמבר 2019.

החברה בחרה בחלופה הראשונה.

(ב) דרישת הון מוקטנת, שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

מידע צופה פני עתיד

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות, מימוש גמלה ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחישי קטסטרופה.

ב. הגדרות

- אומדן מיטבי (Best Estimate) - צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהווים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
- ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) - ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.
- ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT) - ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
- הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR) - הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי והתאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה.
- הון נדרש לכושר פירעון (SCR) - סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה - סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות ובהוראות הפריסה של ההון הנדרש ככל שחלות על החברה.
- הון עצמי מוכר - סך הון רוברד 1 והון רוברד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- הון רוברד 1 בסיסי - הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח וטרם פורסם לראשונה.
- הון רוברד 1 נוסף - שטר הון צמית, מניות בכורה לא צוברות, מכשיר הון ראשוני מורכב, מכשיר הון רוברד 1 נוסף.
- הון רוברד 2 - מכשירי הון רוברד 2, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני מורכב - כששוים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- הממונה - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון - מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון.
- יחס כושר פירעון - היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.
- התאמת תרחיש מניות - דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
- מאזן כלכלי - מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- מרווח סיכון (RM) - סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
- ניכוי בתקופת הפריסה - הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח של סכום שיחושב כמפורט בסעיף ג' להלן. הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032.
- סף הון מינימלי (MCR) - הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
- רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) - רווח צפוי בגין פרמיות Expected Profit in Future Premiums; הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות.
- תקופת פריסה - במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, בשנים 2017 עד 2024, הון נדרש לכושר פירעון (SCR) של חברת הביטוח יעלה בהדרגה מ-60% בשנת 2017 ועד עמידה מלאה בהון נדרש לכושר פירעון (100%) בשנת 2024.
- UFR - שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- מתאם תנודתיות (VA) - רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, ומתווסף לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

ג. מתודולוגיית החישוב

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר, 2020 חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "ההוראות") כפי שנכללו בחוזר סולבנסי על הבהרותיו.

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי הכללים וההוראות המפורטים שפרסם הממונה, אשר מבוססים על כללי Solvency II באירופה, עם התאמות למאפייני המוצרים והסביבה הכלכלית בישראל. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות, ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים, כאמור להלן. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה, בתוספת מספר חברות מוחזקות שאחזקת זכויות במקרקעין הינן עיסוקן היחיד וחברה מוחזקת אחת שמטרת עיסוקה הינו מתן אשראי בעבור החברה. המאזן הכלכלי אינו כולל את הערך הכלכלי של נכסים לא מוחשיים ושל הוצאות רכישה נדחות (למעט השקעה ב"אינשורטק" כהגדרתה בחוזר סולבנסי).

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח חיים, סיכוני ביטוח בריאות, סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק וסיכוני צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיבי סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחדים להם לפי ההוראות, ובניכוי התאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה, כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי.

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה הקרובה, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם עשוי להיות תנודתי.

תמצית עיקרי השינויים שחלו בהוראות הממונה בחוזר סולבנסי הנוכחי לעומת חוזר ביטוח 2017-1-9:

מאזן כלכלי

הוספת חלופה בהוראות המעבר לפיה ניתן להגדיל את ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח אשר ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032 ("הניכוי בתקופת הפריסה"). לגבי הניכוי בתקופת הפריסה נשלח מכתב למנהלי חברות הביטוח "עקרונות לחישוב ניכוי בתקופת הפריסה במשטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי II" ("מכתב העקרונות"). בהתאם למכתב העקרונות, הניכוי בתקופת הפריסה יחושב בחלוקה לקבוצות סיכון הומוגניות, בגין פוליסות שהונפקו עד ליום 31 בדצמבר 2016. הניכוי האמור יחושב כהפרש שבין עתודות ביטוח בשייר במאזן הכלכלי לרבות מרווח הסיכון (RISK MARGIN) המיוחס להן (ללא התאמה לשווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות) לבין עתודות הביטוח בשייר על פי הדוחות הכספיים. הפרש זה יופחת באופן ליניארי עד ליום 31 בדצמבר 2032. יתרת הניכוי בכל מועד דיווח ("ערכו של הניכוי בתקופת הפריסה") תהלום את קצב הגידול הצפוי ביחס כושר הפירעון המחושב ללא הקלות בתקופת הפריסה. החברה בחרה שלא ליישם חלופה זו בחישוב הנוכחי.

ההון הנדרש לכושר פירעון

1. עדכון הוראות שונות בחישוב ההון הנדרש: עדכון פישוטים, עדכון סטיות תקן, הוספת גורמי סיכון, עדכון תרחישים ועוד.
2. הקטנת דרישת ההון בגין מניות מוחזקות לזמן ארוך (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) ל-22% במקום השיעורים הרגילים, כאשר לגבי מניות המוחזקות כנגד התחייבויות תלויות תשואה ניתן להניח כי עד 75% מהמניות תחשבנה כמניות מוחזקות לזמן ארוך.
3. הגדלת ההתאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה, מעבר ליתרת העתודה למסים נדחים הכלולה במאזן הכלכלי, עד ל-5% מההון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR) וזאת בהתקיים התנאים הבאים:
 - באפשרותה של חברת הביטוח להראות לממונה כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם.
 - הרווחים עתידיים ינבעו מפעילות בביטוח כללי או ביטוח בריאות NSLT בלבד.

ד. הערות והבהרות

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח השנתי של החברה לשנת 2020. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד פרסום הדיווח השנתי של החברה לשנת 2020 אם וככל שבוצעו.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים ופעולות ההנהלה שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

(א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות. ראה בקשר לכך סעיפים 2.3, 2.4 ו-2.5 בחלק ב' וסעיף 4.1 בחלק ד' בפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2020.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

(ב) בהתאם לחוזר סולבנסי השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בביאור 37 לדוחות הכספיים לשנת 2020, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון.

(ג) בקובץ שאלות ותשובות שפרסם הממונה בחודש מאי 2021 ניתנה הבהרה בנוגע לגבולות החוזה בפוליסות חיסכון ללא מקדם מובטח ששווקו לאחר שנת 2013. ההבהרה טרם יושמה בדוח זה אך ע"פ אומדן ראשוני היישום צפוי להקטין את יחס כושר הפירעון הכלכלי באופן לא מהותי.

סעיף 2 - יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון

א. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2020
מבוקר (*)	מבוקר (*)
אלפי ש"ח	

1,415,333	1,362,062
980,676	1,202,593
434,657	159,469
144%	113%

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 4

הון נדרש לכושר פירעון - ראה סעיף 5

עודף

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

גיוס (פדיון) מכשירי הון (**)

(1,374)	
---------	--

1,415,333	1,362,062
-----------	-----------

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

434,657	159,469
---------	---------

עודף

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

144%	113%
------	------

* כל מקום בדוח זה בו מופיע "מבוקר" המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.

** בחודש אוגוסט 2020 החברה ביצעה פדיון קרן של הון רוברד 2 בסך של כ-135 מיליוני ש"ח וכן גייסה הון רוברד 2 באותו סכום. לפעולה לא הייתה השפעה על דוח יחס כושר פירעון.

לפרטים בדבר יחס כושר הפירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד יחס כושר הפירעון ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 7 להלן.

ב. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2020
מבוקר	מבוקר
אלפי ש"ח	

441,304

508,441

סף הון (MCR) ראה סעיף 6'א' להלן

1,013,255

960,054

הון עצמי לעניין סף הון - ראה סעיף 6'ב' להלן

שינויים מהותיים שחלו לעומת סוף שנת דיווח קודמת

- מחד, ניסיון ביטולים בפועל בגין שנת החישוב גבוה מהנחות העבודה צמצם את הרווחים הגלומים במוצרי ביטוח חיים ובנוסף, גידול בעתודות לתביעות תלויות בענפי חובה וחבויות - אלה, הקטינו את ההון העצמי. מאידך, רווחי השקעות על נכסי סיכון ורווח גלום בעסקים חדשים שנמכרו במהלך שנת 2020 במוצרי ביטוח בריאות פרט וקולקטיבים הגדילו את ההון העצמי. ההשפעה נטו של שינויים מהותיים אלה הייתה קיטון בהון העצמי ושחיקה של עודף ההון בכ-60 מיליון ש"ח.
- בשנת 2020 החברה הגדילה את נכסי הסיכון (מניות ואג"ח קונצרני) בתיק הנוסטרו ולכן חל גידול בדרישת ההון בגין סיכונים השוק. בנוסף חל גידול בדרישת ההון בגין סיכונים חיתום במוצרי בריאות עקב צמיחה בתיק הפרט והקולקטיבים ועקב שינוי בהנחות המודל במוצר שאינו נמכר יותר - סיעודי. בנוסף שיעור ההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה עלה מ-75% ל-80%. ההשפעה של שלושת שינויים הייתה גידול בהון הנדרש לכושר פירעון ושחיקה של עודף ההון בכ-220 מיליון ש"ח.
- בחודש מרץ 2020, חתמה החברה עם מבטח משנה בדירוג AA על הסכם שמטרתו לספק לחברה הגנה מפני תרחיש ביטולים המוניים בעסקי ביטוח חיים. השפעת העסקה על עודף ההון הינה גידול העודף בכ-45 מיליון ש"ח שמגדילים בכ-3% את יחס כושר הפירעון הכלכלי. לפרטים נוספים על העסקה ראה ביאור 18 לדוחות הכספיים השנתיים.

סעיף 3 - מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2019		ליום 31 בדצמבר 2020		מידע אודות מאזן כלכלי	
מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	מאזן לפי תקינה חשבונאית		
מבוקר		מבוקר			
אלפי ש"ח		אלפי ש"ח			
-	158,575	-	194,900	2	נכסים בלתי מוחשיים
-	12,942	-	27,638	8	נכסי מיסים דחיים, נטו
-	403,368	-	397,366	3	הוצאות רכישה נדחות
244,306	244,306	235,228	235,228		רכוש קבוע
32,919	124,523	29,896	111,150	4	השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
32,302	34,598	33,806	50,569	4	חברות מנהלות
					חברות מוחזקות אחרות
65,221	159,121	63,722	161,719		סך כל השקעות בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח
77,893	77,893	84,112	84,112		נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
545,660	545,660	569,789	569,789		נדל"ן להשקעה - אחר
2,666,612	3,063,899	3,273,540	3,595,480		נכסי ביטוח משנה
181,730	204,554	295,967	319,975		חייבים ויתרות חובה ¹
4,080,761	4,080,761	4,160,953	4,160,953		השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
2,585,238	2,580,686	2,213,556	2,209,475		השקעות פיננסיות אחרות:
454,262	441,193	411,609	400,019	5	נכסי חוב סחירים
313,218	215,987	309,269	214,922	6	נכסי חוב שאינם סחירים, למעט אג"ח מיועדות
52,966	52,966	134,881	134,881		אג"ח מיועדות
302,332	302,332	477,533	477,533		מניות
					אחרות
3,708,016	3,593,164	3,546,848	3,436,830		סך כל השקעות פיננסיות אחרות
183,514	183,514	238,917	238,917		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
239,938	239,938	438,990	438,990		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
471,493	471,493	453,492	453,492		נכסים אחרים
12,465,144	13,439,188	13,361,538	14,315,389		סך כל הנכסים
4,403,255	4,403,507	4,523,950	4,524,153		סך כל הנכסים עבור חוזים תלויי תשואה
888,669	679,292	816,163	647,188		הון
61,088	56,107	60,632	55,772		הון רובד 1 בסיסי
					רכיבי הון רובד 1 נוסף ²
949,757	735,399	876,795	702,960		סך כל ההון
4,850,956	6,458,734	5,554,022	7,140,974	1,7	התחייבויות
3,814,580	4,314,736	4,016,042	4,490,847	1,7	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה - ראה סעיף 2ב
834,314	-	867,452	-	1	מרווח סיכון (RM)
195,407	52,004	172,064	61,007	8	התחייבויות בגין מיסים דחיים, נטו
253,262	335,847	259,057	334,905	9	זכאים ויתרות זכות ³
503,850	493,299	503,696	493,893	10	התחייבויות פיננסיות
1,063,018	1,049,169	1,112,410	1,090,803	10	התחייבויות אחרות
11,515,387	12,703,789	12,484,743	13,612,429		סך כל ההתחייבויות
12,465,144	13,439,188	13,361,538	14,315,389		סך כל ההון וההתחייבויות

¹ בסעיף זה כלולים נכסי מיסים שוטפים

² רכיבי הון רובד 1 המוגדרים כהון עצמי (שטר הון צמית)

³ בסעיף זה כלולים גם התחייבויות לעובדים והתחייבויות מיסים שוטפים

שינויים מהותיים שחלו בתקופת הדוח

1. תשואה חיובית בתיק ההשקעות הפיננסיות הביאה לגידול בהון הבסיסי.
2. תשואה חיובית בתיק הנכסים כנגד חוזים תלויי תשואה הגדיל את ההתחייבויות תלויות התשואה, אולם שיעור ביטולים בפועל גבוה יותר מהנחת המודל מחק רווחים גלומים שהוכרו כחלק מההון בשנה קודמת והגדיל את ההתחייבויות תלויות התשואה מעבר לגידול בנכסים. שינוי זה גרם לשחיקה של ההון בסיסי.
3. גידול בתביעות התלויות בענפי ביטוח כללי חובה וחבויות הביא לגידול הן בהתחייבויות הביטוחיות שאינם תלויות תשואה והן בנכסי ביטוח משנה, אולם ההשפעה נטו על ההון הבסיסי הייתה שחיקה של ההון.
4. גידול בדרישות ההון בגין מוצרי בריאות זמן ארוך הביא לגידול במרווח הסיכון (RM) .

סעיף 3א' – מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים, בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

(1) התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של חוזר סולבנסי, על בסיס הערכה מיטבית (להלן – BE או Best Estimate) על בסיס הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, בהתייחס להתחייבויות ביטוח חיים ובריאות (SLT) בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזי ביטוח (Embedded Value - EV) בישראל, ובהתייחס לביטוח כללי בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE ב"עמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי".

חישוב התחייבויות הביטוח בגין ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח בוצע על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע, הקיים במערכות התפעוליות של החברה, לגבי הכיסויים הביטוחיים, ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות והתנהגותיות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי ההוצאות שתהיינה לחברה בגין הכיסויים לרבות עמלות לסוכנים, תביעות צפויות וכיוצא בזה.

תזרים זה מהווה לפי עקום ריבית אשר נקבע על-ידי הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) אשר נקבע ע"י הממונה.

חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין פוליסות ללא סיכון ביטוחי, לרבות חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף ד(1) לעיל – הערות והבהרות.

כאמור, מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, בריבית חסרת סיכון בתוספת VA ובהתחשב ב-UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בביאור 35 (ה) לדוחות השנתיים.

מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית

- ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו ולא את מידת השפעתם של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.
- בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי.
- קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.
- תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. המחקרים עליהם מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססות על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר בהתאם למה שקרה בשנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות לגבי התממשותן של ההנחות בבסיס התזרימים.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות

הנחות דמוגרפיות ותפעוליות העומדות בבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלבנטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומתבססות על ניסיון רלוונטי ו/או על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות התפעוליות (הוצאות הנהלה וכלליות) חושבו בהתאם לתוצאות מודל תמחירי פנימי שנערך בחברה לגבי הוצאות הקשורות להתחייבויות הביטוחיות הרלוונטיות, לרבות: הקצאת הוצאות למגזרים השונים ולפעילויות השונות (הפקה, ניהול שוטף, השקעות ניהול תביעות וכיוצא בזה) והנחות לגבי אופן ההתפתחות העתידית שלהן (בהתאם למדד, היקף פרמיות, היקף נכסים וכדומה).

ההנחות העיקריות עליהם הסתמכנו בחישובים הינן כדלקמן:

(א) הנחות כלכליות

- (1) ריבית היוון - עקום ריבית חסר סיכון אשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינה בישראל ("ריבית חסרת סיכון"), עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע של 2.6% (UFR) ובתוספת מרווח (VA) כפי שנקבע על ידי הממונה.
- (2) שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלויי התשואה הינו זהה לריבית ההיוון.
- (3) אג"ח מיועדות מוערכות בהתאם לשווי ההוגן המביא בחשבון את שיעור הריבית הנקוב בהן ואת ההערכה המיטבית לגבי הזכאות העתידית של החברה לרכישתן.
- (4) אין הנחה לגבי שיעור האינפלציה הצפוי. החברה מניחה כי כל תזרימי הפרמיות, ההוצאות, התביעות במודל האקטוארי, ישתנו בשיעור המדד או בשיעור אחר שהוא צמוד למדד ולכן ערכם הנוכחי נקבע בהתאם לריבית הריאלית.

(ב) הנחות תפעוליות (עבור ביטוח חיים ובריאות)

הוצאות הנהלה וכלליות – החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כיסוי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכיסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות, תשלום גמלאות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון מספר כיסויים, כמות פרמיות, עתודות או מספר תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכן הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.

(ג) הנחות דמוגרפיות

- (1) ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, תשלום ערך פדיון) - על פי ניסיון החברה במוצרים השונים כפי שנצפה במחקרי ביטולים המבוצעים מדי תקופה, תוך ביצוע התאמות בהתאם להערכות החברה במקרים בהם ניסיון העבר אינו משקף נכון את הציפיות של החברה לגבי שינויים בעתיד.
- (2) תמותת גמלאים - בהתאם לנספחים והנחת הארכת תוחלת חיים כפי שפורסמו על ידי הממונה בחוזר המאוחד שער 5, חלק 2, פרק 1 - מדידה סימן ג - מדידת התחייבויות ובחוזר ביטוח 10-1-2019 - עדכון מערך ההנחות הדמוגרפי בביטוח חיים ועדכון מודל שיפורי תמותה לחברות ביטוח ולקרנות הפנסיה, מיום 6 בנובמבר 2019.
- (3) תמותת פעילים - על בסיס לוחות תמותה שפורסמו ע"י המכון הבריטי CMI מותאם בהתאם לניסיון התביעות של החברה על פי מחקרי תמותה למוצרים הרלוונטיים אשר מבוצעים מדי תקופה.
- (4) תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי סיעוד, אי כושר עבודה, נכויות ומוצרי בריאות - לפי ניסיון התביעות של החברה, למוצרים הרלוונטיים, על-פי מחקרי תביעות אשר מבוצעים מדי תקופה, ו/או על-פי תעריפי ביטוח משנה למוצרים הרלוונטיים.
- (5) שיעורי מימוש גמלה, גיל לקיחת גמלה, ומסלולי גמלה - על-פי ניסיון החברה כפי שנצפה במחקרים אשר מבוצעים מדי תקופה, בסוגי הפוליסות והכספים השונים.

(ד) הנחות בביטוח כללי

עלות תביעות, בגין נזקים עתידיים ונזקים שאירעו אך טרם שולמה התביעה בגינם – בהתאם לניסיון העבר של החברה בענפים השונים בקשר לשיעורי התביעות, גובה התביעות וקצב תשלומי התביעות בענפים בעלי זנב ארוך.

נכסים והתחייבויות אחרים:

- (2) נכסים בלתי מוחשיים - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס.
- (3) הוצאות רכישה נדחות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. יצוין כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח.
- (4) השקעה בחברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ב', החישוב נעשה בשיטת השווי המאזני המותאם, בהתאם להוראות החוזר לעניין חברות מוחזקות שאינן חברות ביטוח. בהתאם לשיטה זו נכלל חלקה של החברה בחברות המוחזקות על בסיס חלקה היחסי בעודף הנכסים על ההתחייבויות שלהן, המחושב בהתאם לערך הכלכלי של הנכסים וההתחייבויות בהתאם להנחיות החוזר. ערך זה מחושב על בסיס הדוחות הכספיים שלהן לאחר מחיקת הנכסים הבלתי מוחשיים. בחברות מוחזקות בהן המאזן הכלכלי משקף עודף התחייבויות על נכסים, שווי ההשקעה יעמוד על אפס ולא יהיה שלילי וזאת כאשר ערכה במאזן החשבונאי חיובי. הערך הכלכלי של החברות המוחזקות אינו כולל את הרווחים הגלומים בחברות אלו. בחברה המנהלת פנסיה וגמל נוסף לערך הכלכלי 35% מיתרת הפרש המקורי המתייחס לחברה זו.
- (5) נכסי חוב בלתי סחירים - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
- (6) אג"ח מיועדות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ה', חברת הביטוח מבצעת התאמה לערכן של אג"ח מיועדות למאזן הכלכלי.
- (7) התחייבויות תלויות - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה סעיף (1) לעיל.
- (8) התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12) - בנוסף לנכס המס/ עתודה למס המחושב במאזן החשבונאי. הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בחוזר הסולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.
- (9) זכאים ויתרות זכות - בהתאם לחלק א' פרק 1, חלק מהיתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי. שאר היתרות חושבו לפי ערכן במאזן החשבונאי כפי שהוגדר בהוראות.
- (10) התחייבויות פיננסיות ואחרות - בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף להנחיה חלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון בתוספת המרווח (פרמיית הסיכון) ביום ההנפקה.

סעיף 3ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2020		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה מבוקר	ברוטו
אלפי ש"ח		
(136,098)	53,569	(82,529)
2,452,919	3,183,632	5,636,551
2,316,821	3,237,201	5,554,022
3,979,703	36,339	4,016,042
6,296,524	3,273,540	9,570,064

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח
חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר 2019		
אומדן מיטבי (BE) של התחייבויות		
שייר	ביטוח משנה מבוקר	ברוטו
אלפי ש"ח		
(100,642)	(45,203)	(145,845)
2,310,160	2,686,641	4,996,801
2,209,518	2,641,438	4,850,956
3,789,406	25,174	3,814,580
5,998,924	2,666,612	8,665,536

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
חוזי ביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה - חוזי ביטוח
חיים וביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

שינויים מהותיים שחלו בתקופת הדוח

1. בחוזי ביטוח בריאות ארוך טווח שנמכרו בשנת 2020 (עסקים חדשים) מגולם רווח עתידי אשר הקטין את ההתחייבות הביטוחית בערך מוחלט מ-100 מיליון ש"ח ל-136 מיליון ש"ח.
2. בחוזי ביטוח כללי בתיק הקיים ובתיק החדש שנחתם בשנת 2020, בענפי חובה וחבויות, הרעה בהתפתחות התביעות התלויות הביאה לגידול ההתחייבות הביטוחית בכ-140 מיליון ש"ח.
3. תשואה חיובית בתיק הנכסים כנגד חוזים תלויי תשואה הביאה לגידול בצבירות העמיתים ולכן ההתחייבויות בגין חוזים אלו עלו בשנת 2020 בכ-120 מיליון ש"ח. שאר העלייה נבעת מגידול בשיעור הביטולים אשר הקטין את הרווח הגלום בתיק הקיים.

סעיף 4 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר 2020			
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1	
		הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,380,491	503,696	60,632	816,163
(18,429)	-	-	(18,429)
-	-	-	-
-	-	-	-
<u>1,362,062</u>	<u>503,696</u>	<u>60,632</u>	<u>797,734</u>
<u>837,203</u>			<u>837,203</u>

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

ליום 31 בדצמבר 2019			
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1	
		הון רובד 1 נוסף	הון רובד 1 בסיסי
מבוקר			
אלפי ש"ח			
1,453,607	503,850	61,088	888,669
(24,762)	-	-	(24,762)
-	-	-	-
(13,512)	(13,512)	-	-
<u>1,415,333</u>	<u>490,338</u>	<u>61,088</u>	<u>863,907</u>
<u>803,552</u>			<u>803,552</u>

הון עצמי
 ניכויים מהון רובד 1 (א)
 הפחתות (ב)
 חריגה ממגבלות כמותיות (ג)
 הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (ד)
 מתוך זה - סכום רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP) לאחר מס

(א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב' בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד - "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן - נספח משטר כושר פירעון כלכלי), ניכויים אלה כוללים את סכום הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות בשל חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה בניגוד לתקנות כללי ההשקעה.

(ב) הפחתות - בהתאם להוראות פרק 6 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברת ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

(ג) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח "משטר כושר פירעון כלכלי".

סעיף 4 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)

(ד) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2020
מבוקר	מבוקר
באלפי ש"ח	
863,907	797,734
61,088	60,632
-	-
61,088	60,632
924,995	858,366
326,524	503,696
146,952	-
30,374	-
(13,512)	-
490,338	503,696
1,415,333	1,362,062

הון רובד 1
הון רובד 1 בסיסיהון רובד 1 נוסף
מכשירי הון ראשוני מורכב
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותיתסך הון רובד 1 נוסף
סך הון רובד 1

הון רובד 2

מכשירי הון רובד 2
מכשירי הון משני מורכב
מכשירי הון שלישוני מורכב
בניכוי הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית

סך הון רובד 2

סך הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

שינויים מהותיים בתקופת הדו"ח

1. בשנת 2020 הוחלפו מכשירי הון ישנים (מסוג הון משני מורכב) במכשירי הון חדשים, כך שהון רובד 2 כולו מורכב ממכשירים שעונים לקריטריונים של הון רובד 2.

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 7 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

סעיף 5 - הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2020
מבוקר	מבוקר
דרישת הון	דרישת הון
באלפי ש"ח	באלפי ש"ח

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)

492,378	615,223	הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק *
92,146	124,345	הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
476,238	403,030	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
565,039	674,861	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות (NSLT + SLT)
663,843	702,104	הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי
2,289,644	2,519,563	סה"כ
(902,617)	(976,549)	השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
1,387,027	1,543,014	סה"כ הון נדרש בסיסי לכושר פירעון BSCR*
163,542	181,675	הון נדרש בשל סיכון תפעולי
(243,001)	(221,448)	התאמה לספיגת הפסדים בשל נכס מס נדחה
1,307,568	1,503,241	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון (SCR) בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות
75%	80%	שיעור הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה
980,676	1,202,593	סה"כ הון נדרש לכושר פירעון בהתחשב בהוראות לתקופת הפריסה

(* בהתאמת תרחיש מניות.)

שינויים מהותיים בתקופת הדו"ח

- גידול בנכסי סיכון הביא לגידול בדרישות ההון בשל רכיב סיכון שוק. בנוסף, התכלות הדרגתית של השפעת התאמת תרחיש מניות הביאה לגידול בדרישת ההון בגין סיכון מניות וכתוצאה מכך גידול בדרישות ההון בשל רכיב סיכון שוק.
- שינוי תמהיל הדירוגים בחשיפה למבטחי משנה בחוזה רעידת אדמה (מעבר מ-AA ל-A), וירידה בדירוג של מבטח משנה שמשתתף בחוזם רבים (מ-A ל-BBB) – הביאה לגידול בסיכון צד נגדי.
- קישור הון הנדרש בשל רכיב חיתום בביטוח חיים כתוצאה מעסקת ביטוח משנה המכסה הפסדים בתרחיש ביטולים המוני. בנוסף התכלות דרישות הון בגין מוצרי ביטוח קיימים מקטינה את ההון הנדרש לכושר פירעון לעומת מכירות מוצרים חדשים אשר מגדילות את ההון הנדרש לכושר הפירעון. היקף ההתכלות גבוה יותר מאשר היקף המכירות החדשות ולכן ההשפעה נטו הינה קישור הון הנדרש בשל רכיב חיתום בביטוח חיים.
- גידול בהון הנדרש בשל רכיב חיתום בביטוח בריאות כתוצאה ממכירות מוצרים חדשים אשר מגדילים את ההון הנדרש לכושר פירעון. בנוסף, עדכון הנחות תפעוליות עבור מוצר סיעודי הביא לעלייה בהון הנדרש בגין מוצר זה בתרחישי אריכות חיים, תחלואה וביטולים.

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 7 "השפעת יישום הוראות לתקופת הפריסה" להלן.

סעיף 6 - סף הון (MCR)

(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2020
מבוקר	מבוקר
באלפי ש"ח	
471,884	508,441
245,169	300,648
441,304	541,167
441,304	508,441

סף הון לפי נוסחת MCR
גבול תחתון (25% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)
גבול עליון (45% מהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)

סף הון (MCR)⁴

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר 2020		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,362,062	503,696	858,366
(402,008)	(402,008)	
960,054	101,688	858,366

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 4
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון⁴

הון עצמי לעניין סף הון

⁴ בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

ליום 31 בדצמבר 2019		
סה"כ	הון רובד 2	הון רובד 1
מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,428,845	503,850	924,995
(415,590)	(415,590)	
1,013,255	88,260	924,995

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון לפי סעיף 4
חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון⁴

הון עצמי לעניין סף הון

⁴ בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

סעיף 7 – השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה

ליום 31 בדצמבר 2020

מבוקר

סה"כ ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	סה"כ השפעת יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה	השפעת גידול הדרגתי בהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה			השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה (*)	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות
		השפעת שיעור של 50% הון רובד 2	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת התאמת תרחיש מניות		
10,437,516	-	-	-	-	10,437,516	
797,735	-	-	-	-	797,735	
1,362,062	-	-	-	-	1,362,062	
1,533,456	300,648	-	300,648	30,215	1,202,593	

סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM) הון רובד 1 בסיסי הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון הון נדרש לכושר פירעון

(* החברה בחרה בחלופה הראשונה ליישום הוראות המעבר בתקופת הפריסה ולכן עמודה זו אינה בשימוש. ראה תיאור של הוראות המעבר החלות על החברה בתקופת הפריסה, בסעיף א - רקע ודרישות גילוי, סעיף קטן 1 (א) – רקע ודרישות גילוי.

ליום 31 בדצמבר 2019

מבוקר

סה"כ ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	סה"כ השפעת יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה	השפעת גידול הדרגתי בהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה			השפעת הכללה של ניכוי בתקופת הפריסה (*)	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות
		השפעת שיעור של 50% הון רובד 2	השפעת התאמת תרחיש מניות	השפעת התאמת תרחיש מניות		
9,499,850	-	-	-	-	9,499,850	
863,907	-	-	-	-	863,907	
1,428,845	13,512	13,512	-	-	1,415,333	
1,332,939	352,263	-	326,892	25,371	980,676	

סך התחייבויות ביטוח, לרבות מרווח הסיכון (RM) הון רובד 1 בסיסי הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון הון נדרש לכושר פירעון

שינויים עיקריים לעומת אשתקד

- להסבר שינויים עיקריים לעומת אשתקד ראה פירוט לעיל בסעיפים 3 ו-5.

סעיף 8 – ניתוח רגישות לשינויים בריבית

להלן מוצג ניצוח רגישות של יחס כושר פירעון כלכלי ביחס לשינוי בריבית.

ניתוח זה מביא לידי ביטוי את השפעת השינוי על ההון העצמי, לרבות המגבלות הכמותיות החלות על ההון העצמי, ועל ההון הנדרש לכושר פירעון. מבחן הרגישות מביא לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד, בהנחה ששאר גורמי הסיכון קבועים ואינו כולל השפעות משניות או נגזרות על גורמי סיכון אחרים. יצוין כי הרגישות אינה בהכרח לינארית כך שרגישויות בשיעורים אחרים אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של תוצאות מבחן הרגישות.

ליום 31 בדצמבר 2020
השפעה על יחס כושר פירעון כלכלי (בנקודת אחוז)
(3.1%)

ירידה בריבית של 50 נקודות בסיס בריבית חסרת הסיכון

לצורך ביצוע מבחן הרגישות נבנה עקום חסר סיכון חדש המייצג ירידה של 0.5% אחוז עד נקודת הנזילות האחרונה (LLP) ומשם והלאה בוצעה אקסטרפולציה לפי שיטת Smith Wilson כאשר שיעור הפורוורד האולטימטיבי (UFR) נשאר קבוע לפי מתודולוגיית משטר כושר פירעון כלכלי (ראה סעיף 3 לעיל – "מידע אודות המאזן הכלכלי"). מבחן הרגישות כלל חישוב מחדש של המאזן הכלכלי לרבות השפעת העקום החדש על שווי הנכסים וההתחייבויות וחישוב מחדש של דרישות ההון וה-RM.

סעיף 9 – מגבלות על חלוקת דיבידנד

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה בהיותה גוף מוסדי, כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה.

בחודש דצמבר 2019 קבע דירקטוריון החברה יעד יחס כושר פירעון מבוסס סולבנסי II (להלן – "יעד הון") – 110%.

דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן – "המכתב") חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. היחס האמור יחושב ללא ההקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. יחס זה גבוה מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

נתונים ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות:

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 בדצמבר 2020
מבוקר	מבוקר
אלפי ש"ח	

1,428,845 1,362,062

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון כלכלי

1,332,939 1,533,456

הון נדרש לכושר פירעון כלכלי

95,906 (171,396)

עודף

107.2% 88.8%

יחס כושר פירעון כלכלי (באחוזים)

השפעת פעולות הוניות מהותיות שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון:

(1,374)

גיוס (פדיון) מכשירי הון⁵

1,427,471 1,362,062

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

94,532 (171,396)

עודף

107.1% 88.8%

יחס כושר פירעון (באחוזים)

סטטוס ההון לאחר פעולות הוניות מהותיות, שהתרחשו בתקופה שבין תאריך החישוב לתאריך פרסום דוח יחס כושר פירעון, ביחס ליעד הדירקטוריון:

110% 110%

יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון (באחוזים)

133,294 153,344

יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון (אלפי ש"ח)

(38,762) (324,740)

חוסר הון ביחס ליעד (אלפי ש"ח)⁶

28 ביוני 2021

ירון גנות
מנהל הסיכונים

אריק יוגב
מנכ"ל

משה אברמוביץ
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוח

⁵ במהלך חודש יוני החברה הגישה תשקיף לגיוס הון רבד 2 בסכום של 100 מיליון ש"ח. גיוס זה שאמור להתבצע ביולי יגדיל את ההון העצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ב-100 מיליון ש"ח ולהעמיד את יחס כושר הפירעון על 95%.

⁶ לא כולל ביטול ההקלה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת חברות מנהלות המוערכת בסכום בגובה 4,170 אלפי ש"ח.